משניות מבוארות מסכת פרה פרק ו

צריך הערב שמש. **הכל** כל הטהורים **כשרים לקדש להשליך** האפר על המים **ומפילו נשים**, דכתיב (במדבר יט, ט) "ואסף איש טהור" ודרשינן איש להכשיר את הזר, טהור ומפילו אשה, **חוץ מחרש שוטה וקטן**, דכתיב (שם) "והנתן" מי שיש בו דעת להנתן. **רבי יהודה מכשיר בקטן**, דדרש מאי דכתיב (שם יז) "וקלחו" בלשון נקבה, כלומר אפילו הנך דפסולות התם באסיפת האפר, **ומודים בחרש באשה ובאנדרוגינוס**, **ופוסל באשה** מקדרתא (שם) "ונתן" ולא כתיב ונתנה, **ובאנדרוגינוס**, שיש לו זכרות ונקבות, דהא דאינו כאשה לענין זה. **ה) בכל המים מקדשים מי חטאת** בין של עין בין של עצם בין לא זכוכית, **אפילו בכלי אבנים**, דלא חשיבי כלים לענין טמאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים, כשרים כאן, דכתיב (שם יז) "מים חיים אל כלי" ולא כתיב אל הכלי. **בא לעשות** כל הכלים כבלי חרס, **וכן בכלי אבנים ובכלי אדמה ובסכיסה**, אף על פי שגם היא לא חשיבי לענין טמאה, שהסכיסה אינה מקבלת טמאה, **מקדשין בה**. אבל אם **מקדשין לא בדפנות הכלים** שנשברו מן הכלים, **ואף** על גב דהני כלי לענין קבלת טמאה מדרבנן, כגון שנשאר עדיין בית קבול (תוספות ישראל), **פוסל לקדש** בהן מים חיים, **ולא** מקדשין **בשולי** בית **המוחין** בית יד של כלי חרס גדול, ויש לה בית קבול, **ואפילו הכי** אין מקדשין בו מפני שאינו עשוי לקבלה, **ולא** קדש **במנופת החבית** שאינו עשוי לטלאות, **ולא יתן בחפניו מפני שאין ממלאין** מים לחשבה, **ואין מקדשין** שאין נותנין האפר על המים, **ואין מזין** לטבל האוהב במים מי **חטאת אלא בכלי** היינו שצריך שיהא המים בכלי בשעת הנזאה, וכן **אין מצילין בצמיד פתיל** על מה שבתוך כלי חרס, אם יש עליו צמיד פתיל אינו מציל מטמאת אהל המת, **אלא** אם כן **כלים** לא יעבדי כלים, **ואם** הקיף שברי כלי חרס בצמיד פתיל אינו מציל על מה שנמצא בתוכו, **שאין מצילין** פרוסו קמו **ואין מצילין מיד כלי חרס** שם היתה טמאה בתנור של חרס, **אלא כלים**, כדכתיב (ויקרא יא, לג) "כל אשר בתוכו וגו' מכל אשר יאכל וגו' יטמא", דדשינן אוכלין ומשקין מטמאין מאויר כלי חרס **ואין** אדם וכלים מטמאין מאויר כלי חרס, **והאוכל** המנח בכלי הכלי מציל עליו, **והיינו אלא** כלים לא שברי כלים. היוצרים שעושים כלי חרס. עושים כמין ביצה ומטיח ואחר כך עושה בה בית קבול. **ז) ביצת היוצרים כשרה** לקדש בו מי חטאת, **רבי יוסי פוסל**, דלא חשיב עדיין כלי. **ביצת התרנגלת** שלקחה הריצולה **רבי מאיר ורבי יהודה מכשירין** דראויה לקבל **והמחבים פוסלים** דאינה חשובה כלי, דקלקפת ביצת התרנגלת אין רגילות ליחדה לקבוע ולעשות ממנה כלי. על שפת המעין או בור מים עושין שם אבן חלולה שנקרא שם את הבהמות. שהמים נכנסין לשוקת דרך חור שבדופנה והיא נקראת שוקת. **ז) השוקת שבסלע** אם עשה המחקיקה באבן מחברת שם כלי עלה, **ולכן אין ממלאין בה ואין מזין מקדשין בה, ואינה צריכה מצילין** לטבל **ומקדשין** תחת אהל המת, **מצלת** על מה שבתוכה בכסוי לבד בלא צמיד פתיל. לפי שאינה חשובה כלי אלא כבור ודות שמציל

משניות מבוארות מסכת פרה פרק ז

פרק ז א) חמשה שמלאו חמשה חביות לקדשן חמשה לטבלן, היינו בשעה שמלאו נתקנו לקדש כל חבית בפני עצמה ונמלכו לקדשן לקדש זה לטבל **אחד, ורוצין לשפך כל המים לתוך כלי אחד גדול כדי לקדש** את כולם **אחד, או שהשכיר לקדשן חמשה אחד ונמלכו לקדשן חמשה קדושין, ובאין כל כשרין, כיון שקבל כל חבית בפני עצמה**

זקקה בארץ, פוסל. לתוך ידו, כשר, מפני שאמפשר: ב) היה קדוש צף על פני המים, רבי מאיר ורבי שמעון אומרים, נוטל ומקדש. וחכמים אומרים, כל שנגע במים, אין מקדשין בו. זלף את המים ונמצא קדוש מלמטן, רבי מאיר ורבי שמעון אומרים, מנגב ומקדש. וחכמים אומרים. כל שנגע במים, אין מקדשין בו: ג המקדש בשקת ובחטטי בתוכה, אף על פי שפיו צר כל שהוא המים שבתוכו מקדשין. אם היה ספוג, המים שבתוכו פסולים. כיצד יעשה, יזלף עד שהוא מגיע לספוג, נגע בספוג, אף על פי שהמים צפין על גבי כל שהן, פסולין: ד נתן ידו או רגלו או עלי ירקות כדי שיעברו המים לחבית, פסולים. עלי קנים ועלי אגוז, כשרים. זה הכלל, דבר שהוא מקבל טמאה, פסול. ודבר שאינו מקבל טמאה, כשר: ה המפנה את המעין לתוך הגת או לתוך הגבים, פסולים לזבים ולמצורעים ולקדש בהן מי חטאת, מפני שלא נתמלאו בכלי:

פרק ז א חמשה שמלאו חמשה חביות לקדשן חמשה קדושין ונמלכו לקדשן חמשה קדושין, הרי כלן כשרים. יחיד שמלא חמשה חביות לקדשן חמשה קדושין ונמלך לקדשן קדוש אחד, אין כשר אלא אחרון. לקדשן קדוש אחד ונמלך לקדשן חמשה קדושין, אין כשר אלא זה שקדש ראשון. אמר לאחד קדש לך את אלו, אין כשר אלא ראשון. **ב** הממלא באחת ידו ועושה מלאכה באחת ידו, הממלא לו ולאחר, או שמלא לשנים כאחד, שניהם פסולין, שהמלאכה פוסלת במלוי. **ג** המקדש באחת ידו ועושה מלאכה באחת ידו, אם לו, פסול. ואם לאחר, כשר. המקדש לו ולאחר, שלו פסול שמנא קדוש של אחר קודם והרי מימיו. **ד** כשר שאינו יכול לפסל של אחר. המקדש לשנים כאחד שניהן כשרין **ד** המקדש לי ואקדש לך, הראשון כשר. מלא לי ואמלא לך, האחרון כשר. קדש לי ואמלא לך, שניהם כשרים. מלא לי ואקדש לך, שניהם פסולים:

ד) היה קלוח המים הכשרים. **ד) היה** קלוח המים יורד מן הכר והאדם **נתן ידו או רגלו או שנתן עלי ירקות** ליד החבית **כדי שיעברו המים לחבית, פסולים** המים. דידו ורגלו מקבל טמאה, וכן עלי ירקות, דכתיב (ויקרא יא, לח) "מקנה מים יהיה טהור" הניחו על ידי טהרה, אבל אם נתן **עלי קנים ועלי אגוז שאינן** ראוין לאכילה, ואינן מקבלין טמאה, **זה** הכלל **דבר שהוא מקבל טמאה קבלת טמאה, אם** נתן **כשר. ה) המפנה את המעין לתוך הגת** שעשה יורד המעין לגת, והוא הבור שעושין לפני מקום סחיטת הענבים, ששם יורד היין, אז שעשה חשיב שירדו המים **לתוך הגבים** ברש"י שהוא רקק מים, ועין תוריו"ן, ואחר כך הפסיקן מן המעין **פסולים לזבים** המים לזבים לטבילת הזבים, דזב נטען מים חיים, דכתיב בזב (ויקרא טו, יג) "במים חיים", **ולמצורעים**, לזהות עליו עם דם צפור, דבמצורע כתיב (ויקרא יד, ה) "על מים חיים", דלא מיקרי מים חיים, **ולקדש בהן מי חטאת** פסולים אפילו בא לקדש בתוך הגת, **מפני שלא נתמלאו בכלי.** דגת וגבים לאו כלים ניהו.

מי משמים מתוקה למקוה אין נתשכרין שאובין, כיון דאלו כלי הן, וכל זה אם חברו הלכה לכלסוף חקק בו בית קבול. אבל אם **היתה כלי** לפני חבורה, **וחברה בסיד** דיבה כלי, ולכן **מטלאין בה ומקדשין בה ומזין ממנה וצריכה צמיד פתיל ופוסלת בה המקוה** כמים שאובין, **נקבה מלמטן** לאוצר השוקת, **ופקקה** סתמה **בסמרטוט, המים שבתוכה פוסלין** למלאות מי חטאת, **ולא** מקבלת טמאה, **ואינו עושה** אותה כלי, **ואם נקבה מן הצד ופקקה בסמרטוט, המים שבתוכה כשרין, מפני שהם עגולים כלי.** שהרי כלי מסבבן למטה מן הנקב. אם חבר השוקת ואחר כך **עשו לה עטרה** לפי **טיט ונתמלאה** השוקת **עד שנתמלאה בה** השפה **הלכו המים לשם, פסולין לקדש**, לפי שאין הטיט חשוב כלי. **ואם** השפה **היה בריא חזק עד כדי שינטל עמה**, כשתנטל השוקת ינטל גם הטיט, **כשרים** המי מסבבן למטה מן הנקב. אם חבר השוקת שבאבן **אחת**, במטולטלת מיירי ושיניהם תורת כלי עליהן, **קדש אחת מהן** שנתן באחת אבר פרה, **המים שבשניה אינן מקדשין**, ואפילו אם מנקבנו בכתל שמפסקת בינייהם, אם אין הנקב כשפופרת הנוד, מפני שהם שני כלים נפרדים, אבל אם **היו נקובות זו לזו כשפופרת הנוד**, כמין קנה שנותנין על נוד של עור להוציא ממנו משקין, אם נקב בשעורה זה הנו כבלי אחד, **אז שהיו המים צפין על גביהן מעל כותל המחיצה, אפילו בכלפת השוה וקדש אחת מהן המים שבשניה מקדשין**, ושעור שפופרת הנוד הוא שיהיו שתי אצבעות הראשונות שבידו חוזרות בו ברוח ולא אנדל. **ט) שתי אבנים שהקיפן**, סמכן זו אצל זו, **ונעשאן שוקת** דהינו שהיה באחת ג' דפנות ושולים, וסמך להן אבן אחרת להיות לו כדפן רביעי, **וכן שתי ערבות** שחברן **וכן השוקת שנחלקה** לשתים **המים שביניהם** שבין שתי הערבות או בשקת של השוקת **אין מקדשין**, אבל שאר המים מקדשין. ובתוויי"ן בראה דמיירי בטיט ואין המים נוזלים במהסקן. **עשאן בסיד או בגפסים והן יכולות לנטל כאחת ושני הכלקים לא יתפרדו, כן המים שביניהם מקדשין.**

פרק ז א) המקדש הבא לתן אפר הפרה לתוך המים **ונפל הקדוש** האפר **על ידו או על הצד** של הכלי, **ואחר כך נפל על המים** אם **המים** שבתוך השוקת, **פסול** המים לזהאה, דכתיב (במדבר יט, יז) "וקלחו וגו' ונתן", עד שיבוא האפר לתוך המים מכח אדם. וכן אם **נפל** האפר **מן השפופרת לשוקת, פסול, נטל** אפר **משפופרת** ונכנס **לשוקת** שעשאה מלאכה בזה שכפה השפופרת, ואמרינן לעיל (פרק ד משנה ד) המלאכה פוסלת במים עד שיטילו את האפר. וכיון שנעשה שום עסק בין שאיבת המים לנתינת אפר, פסול. **אז שהגיף** נעל המקדש **את הדלת, המקדש** האפר שבידו כשר. המלאכה אינה פוסלת באפר. **והמים פסולים** דברי נעשה מלאכה עם המים.

המקדש בשמלא **חמשה חביות לקדשן חמשה לטבלן, אם נקבלו** מים **אחד, ורוצין לשפך כל המים לתוך כלי אחד גדול כדי לקדש** כולן **אחד, אם** לקדש **אחד** לטבל **ונמלכו לקדשן חמשה קדושין, הרי כלן כשרין.** כיון שקבל אחד מלא כלי שלו אם כאן מלאכה הפוסלת בין מלוי לקדש, אבל **יחיד שמלא חמשה חביות** כדי **לקדשן חמשה קדושין** הרי מפסיק בין מלוי האחד לקדושו בזה שממלא את השני ונמלך **לקדשן קדוש אחד** פרוש אפילו נמלך **אחר** אחרון, דאסור לו לעבר כלן ביחד דאז נפסלין, אבל אם בשעת קדוש חשב **לקדשן קדוש אחד** אינו פוסל דהכל חשוב כלו, ואם אחד ואפילו הן מאה חביות, ואם חשב לקדשן קדוש אחד ונמלך **לקדשן חמשה קדושין** וקדש כל אחת לעצמה **אין כשר אלא זה שקדש ראשון**, לפי שקדוש ראשון חשיב מלאכה לגבי האחרונים בין המלוי לקדוש שלהן. היחיד שמלא חמש חביות על מנת לקדשן קדוש אחד, **ואמר לאחד קדש לך את אלו** וקדשן האחר בחמשה קדושין, **אין כשר אלא ראשון**, כיון שאמר לו קדש "לך" יתנן לו, נעשה שלו, וכאלו מלאן הוא, ומה שקדש הראשון נעשה מלאכה לפסל את האחרונים, אבל אם אמר **קדש "לי" אם אלו, הרי כלם כשרים**, שהממלא לא עשה מלאכה והמקדש הלא אינו שייכו לפסלם. **ב) הממלא באחת ידו ועושה מלאכה באחת ידו, וכן הממלא לו ולאחר או שמלא לשנים כאחת, שניהם פסולין, שהמלאכה פוסלת במלוי. בין שממלא לו, הרי המלאכה פוסלת מלוי שלו ואפילו לאחר אם בשעת מלוי עשה המלאכה. ג) המקדש באחת ידו ועושה מלאכה באחת ידו, אם לו** היה מקדש, שקדש המים לעצמו, **פסול** דשמא המלאכה קדמה לפני הקדוש המים, **ואם לאחר** היה הקדוש **כשר**, שהרי בעל המים לא עשה מלאכה, וזה שעשה מלאכה אינו אוסר דבר שאינו שלו. **המקדש לו ולאחר, שלו פסול** שמנא קדוש של אחר קודם והרי מימיו. **ושל אחר כשר** שאינו יכול לפסל של אחר. **המקדש לשנים כאחד שניהן כשרין ד) המקדש לי ואקדש לך** אם שקדש לי מים שאני מלאתי **ואקדש לך** מים שאתה מלאת, וכא זה וקדש מימיו של זה וזה קדש מימיו של זה, אותו שקדש **הראשון כשר**, מה שקדש לחברו דהלא חברו לא פסול, שהרי שקדש לו שנתקדש מים שלו, אבל מה שקדש לראשון פסול, שהראשון פסקה במה שעשה מלאכה שקדש מימי השני קודם שנתקדשו מימיו, ואם אחד אמר לשני מלא לי ואמלא לך, **האחרון כשר** דאחר מלוי האחרון לא נעשה מלאכה עד שיקדש, והמים שנתמלאו בראשונה נפסלו במלאכה במלוי שממלא לחברו. אמר אחד לשני **קדש לי** המים שאני מלאתי כבר, **ואמלא לך** מים אחרים, **שניהם כשרים** שר ראשון כשר דאין המלאכה